УДК 347.79:004.8(4-67ЄС)

Кириченко Карина Олександрівна
аспірантка
Науково-дослідного інституту інтелектуальної власності
Національної академії правових наук України
Kyrychenko Karyna
Postgraduate Student of the
Intellectual Property Scientific Research Institute
National Academy of Legal Sciences of Ukraine
ORCID: 0009-0008-8386-4811

DOI: 10.25313/2520-2308-2025-8-11310

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ AI ACT І ПРАВО ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ: КОЛІЗІЇ ТА ПРОГАЛИНИ

EUROPEAN AI ACT AND INTELLECTUAL PROPERTY LAW: COLLISIONS AND GAPS

Анотація. *Вступ. Європейський AI Act позиціонується як перший у світі комплексний нормативний акт, спрямований на врегулювання суспільних відносин у сфері штучного інтелекту. Однак низка досліджень підкреслює його суперечливий характер. По-перше, науковці вказують на невизначеність базових дефініцій – поняття «система ШІ» сформульоване настільки широко, що охоплює навіть традиційні програмні рішення, що ускладнює чітке відмежування об'єкта регулювання. По-друге, у правовій доктрині акцентується на можливій колізії між заявленим захистом фундаментальних прав і значними винятками, які надаються правоохоронним органам та сфері міграційної політики. Така диспропорція, як зазначають європейські автори, створює загрозу підриву верховенства права. По-третє, існують сумніви щодо здатності бізнесу, особливо малих та середніх підприємств, вчасно виконати жорсткі вимоги Акту, що може призвести до зниження конкурентоспроможності ЄС на глобальному ринку. Нарешті, у літературі підкреслюється, що швидкий розвиток генеративного штучного інтелекту ставить під питання актуальність закладених у документ положень, а відсутність чітких механізмів незалежного аудиту й доступу дослідників до моделей поглиблює проблему відкритості. Отже, ключова наукова дилема полягає в тому, чи здатен AI Act виконати роль стабільного й ефективного правового інструменту, якщо в остаточній редакції він містить внутрішні суперечності та нормативні прогалини.*

Метою статті є критичний аналіз колізій і прогалин Європейського AI Act із позицій сучасної правової науки та практики застосування, а також вироблення висновків щодо його впливу на систему захисту прав інтелектуальної власності та інноваційний розвиток у Європейському Союзі.

Матеріали і методи. Матеріалами дослідження є наукові публікації європейських авторів у рецензованих журналах, аналітичні звіти дослідницьких центрів, а також офіційні тексти Європейського AI Act і супровідних нормативних документів ЄС. Методологія дослідження поєднує формально-догматичний аналіз (для з'ясування змісту правових категорій і дефініцій), порівняльно-правовий метод (для зіставлення положень AI Act із нормами українського законодавства у сфері інтелектуальної власності та цифрового права), а також елементи критичного аналізу (для виявлення внутрішніх суперечностей і нормативних прогалин у регулятивній моделі). Такий підхід дозволяє оцінити AI Act не лише як нормативний текст, а й як орієнтир для національного правотворення в Україні.

Результати. У науковій статті здійснено ґрунтовний аналіз Європейського AI Act як першої у світі спроби комплексного правового регулювання штучного інтелекту. Окреслено ключову новацію документа – ризик-орієнтований підхід, що покликаний поєднати інноваційний розвиток із гарантіями безпеки та захисту прав людини.

Водночас, на основі опрацьованих досліджень простежується низка суттєвих проблем: формалізм у визначенні категорій високого ризику, надмірне фінансове навантаження на бізнес та правова невизначеність через абстрактність критерію фундаментальних прав. У роботі описано, що попри проголошену мету створити збалансоване поле для відповідального розвитку технологій, AI Act містить колізії і прогалини, що ставлять під сумнів його ефективність.

Окрему увагу приділено перспективам імплементації документу в українське законодавство. Для нашої держави AI Act радше виконує роль «правової лабораторії» – джерела концепцій і структурних моделей, які можуть бути адаптовані без європейських помилок.

Перспективи. AI Act, попри колізії та прогалини, закладає основу для глобальних стандартів у сфері штучного інтелекту. Його гнучка структура й механізми перегляду дозволяють адаптувати регулювання до технологічних змін.

Ключові слова: *AI Act, ризик-орієнтований підхід, штучний інтелект, правове регулювання, інновації, Україна.*

Summary. *Introduction. The European AI Act is positioned as the world's first comprehensive regulatory act aimed at regulating public relations in the field of artificial intelligence. However, a number of studies emphasize its controversial nature. First, scientists point to the uncertainty of basic definitions – the concept of "AI system" is formulated so broadly that it covers even traditional software solutions, which complicates the clear delimitation of the object of regulation. Second, the legal doctrine emphasizes the possible collision between the declared protection of fundamental rights and significant exceptions granted to law enforcement agencies and the field of migration policy. Such a disproportion, as noted by European authors, creates a threat of undermining the rule of law. Third, there are doubts about the ability of business, especially small and medium-sized enterprises, to timely fulfill the Act's strict requirements, which may lead to a decrease in the EU's competitiveness in the global market. Finally, the literature highlights that the rapid development of generative artificial intelligence calls into question the relevance of the provisions laid down in the document, and the lack of clear mechanisms for independent audit and access to models by researchers deepens the problem of openness. Thus, the key scientific dilemma is whether the AI Act is able to fulfill the role of a stable and effective legal instrument if, in the final version, it contains internal contradictions and regulatory gaps.*

The purpose of the article is to critically analyze the conflicts and gaps of the European AI Act from the standpoint of modern legal science and application practice, as well as draw conclusions regarding its impact on the system of intellectual property rights protection and innovative development in the European Union.

Materials and methods. The research materials are scientific publications by European authors in peer-reviewed journals, analytical reports of research centers, as well as official texts of the European AI Act and accompanying EU regulatory documents. The research methodology combines formal-dogmatic analysis (to clarify the content of legal categories and definitions), comparative-legal method (to compare the provisions of the AI Act with the norms of Ukrainian legislation in the field of intellectual property and digital law), as well as elements of critical analysis (to identify internal contradictions and regulatory gaps in the regulatory model). This approach allows us to evaluate the AI Act not only as a regulatory text, but also as a reference point for national lawmaking in Ukraine.

Results. The scientific article provides a thorough analysis of the European AI Act as the world's first attempt at comprehensive legal regulation of artificial intelligence. The key innovation of the document is outlined – a risk-oriented approach, which is designed to combine innovative development with guarantees of security and protection of human rights.

At the same time, based on the research conducted, a number of significant problems are traced: formalism in defining high-risk categories, excessive financial burden on business, and legal uncertainty due to the abstract nature of the fundamental rights criterion. The article describes that despite the declared goal of creating a balanced field for the responsible development of technologies, the AI Act contains conflicts and gaps that cast doubt on its effectiveness.

Special attention is paid to the prospects for implementing the document into Ukrainian legislation. For our state, the AI Act rather plays the role of a "legal laboratory" – a source of concepts and structural models that can be adapted without European mistakes.

Discussion. The AI Act, despite its conflicts and gaps, lays the foundation for global standards in the field of artificial intelligence. Its flexible structure and review mechanisms allow for regulation to adapt to technological changes.

Key words: *AI Act, risk-based approach, artificial intelligence, legal regulation, innovation, Ukraine.*

Постановка проблеми. Європейський AI Act позиціонується як перший у світі комплексний нормативний акт, спрямований на врегулювання суспільних відносин у сфері штучного інтелекту. Однак низка досліджень підкреслює його суперечливий характер. По-перше, науковці вказують на невизначеність базових дефініцій — поняття «система ШІ» сформульоване настільки широко, що охоплює навіть традиційні програмні рішення, що ускладнює чітке відмежування об'єкта регулювання. По-друге, у правовій доктрині акцентується на можливій колізії між заявленим захистом фундаментальних прав і значними винятками, які надаються правоохоронним органам та сфері міграційної політики. Така диспропорція, як зазначають європейські автори, створює загрозу підриву верховенства права. По-третє, існують сумніви щодо здатності бізнесу, особливо малих та середніх підприємств, вчасно виконати жорсткі вимоги Акту, що може призвести до зниження конкурентоспроможності ЄС на глобальному ринку. Нарешті, у літературі підкреслюється, що швидкий розвиток генеративного штучного інтелекту ставить під питання актуальність закладених у документ положень, а відсутність чітких механізмів незалежного аудиту й доступу дослідників до моделей поглиблює проблему відкритості. Отже, ключова наукова дилема полягає в тому, чи здатен AI Act виконати роль стабільного й ефективного правового інструменту,

якщо в остаточній редакції він містить внутрішні суперечності та нормативні прогалини.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематика правового регулювання штучного інтелекту та оцінки ефективності Європейського AI Act перебуває у центрі уваги зарубіжних дослідників і практиків. У наукових публікаціях аналізуються як концептуальні засади ризик-орієнтованої моделі, так і практичні наслідки її запровадження для бізнесу, правової визначеності та інноваційного розвитку. І.Куше акцентує, що центральним критерієм в AI Act виступають фундаментальні права, однак їхня природа як норм-принципів створює правову невизначеність [4]. Б.Кабрера звертає увагу, що надмірне регулювання ШІ-сфери спонукає компанії знижувати інвестиції у сферу штучного інтелекту [5]. К.Новеллі та Ф.Касоларі критикують ризик-орієнтовану модель, закладену в AI Act, наголошуючи на її формалізмі та статичності [3]. Н. де Сілва аналізує дефініцію «штучного інтелекту» і вказує на її надмірну широту [9]. Для України аналіз європейських дискусій дає змогу уникнути помилок і виробити більш адаптовану модель національного регулювання у сфері інноваційних технологій.

Метою статті є критичний аналіз колізій і прогалин Європейського AI Act із позицій сучасної правової науки та практики застосування, а також вироблення висновків щодо його впливу на систему захисту прав інтелектуальної власності та інноваційний розвиток у Європейському Союзі.

Матеріали та методи. Матеріалами дослідження є наукові публікації європейських авторів у рецензованих журналах, аналітичні звіти дослідницьких центрів, а також офіційні тексти Європейського AI Act і супровідних нормативних документів ЄС. Методологія дослідження поєднує формально-догматичний аналіз (для з'ясування змісту правових категорій і дефініцій), порівняльно-правовий метод (для зіставлення положень AI Act із нормами українського законодавства у сфері інтелектуальної власності та цифрового права), а також елементи критичного аналізу (для виявлення внутрішніх суперечностей і нормативних прогалин у регулятивній моделі). Такий підхід дозволяє оцінити AI Act не лише як нормативний текст, а й як орієнтир для національного правотворення в Україні.

Виклад основного матеріалу. Прийняття AI Act стало знаковим кроком для Європейського Союзу, оскільки саме ЄС наважився створити не лише рамкові рекомендації чи окремі галузеві норми, а комплексну модель правового регулювання.

Документ [1] побудований на основі ризик-орієнтованого підходу. Це означає, що всі системи штучного інтелекту поділяються на категорії залежно від потенційної загрози для суспільства: від неприйнятих і заборонених практик — до високоризикових, обмежених і мінімальних за рівнем ризику. Така класифікація дозволяє встановлювати різні за жорсткістю вимоги до операторів систем: від повної заборони до необхідності впровадження сертифікації, аудиту чи прозорості алгоритмів.

Осмілимось зазначити, що ефект від такого підходу полягає у створенні гнучкої системи регулювання, яка враховує неоднорідність застосувань штучного інтелекту. Завдяки цьому досягається баланс між двома цілями, які зазвичай важко узгодити: стимулюванням інноваційного розвитку та запобіганням суспільним ризикам. У цьому аспекті AI Act демонструє європейську традицію пошуку компромісу між економічною доцільністю та соціальними гарантіями, що й надає документу вагомості у глобальному правовому дискурсі.

Його «нормативні амбіції», вважаємо, мають цілком реалістичне підґрунтя: попередній досвід впровадження Загального регламенту про захист даних (GDPR) показав, що європейська нормативна модель здатна формувати міжнародні стандарти поза межами Союзу. У цьому контексті AI Act виступає не лише інструментом внутрішнього правового впорядкування, а й механізмом зовнішнього впливу. Власне, можемо говорити про утворення так званого «ефекту Брюсселя». Цей термін увійшов в науковий обіг завдяки дослідженням професорки Колумбійського університету Ані Бредфорд. Він описує ситуацію, коли норми, прийняті у Європейському Союзі, фактично стають загальносвітовими [2]. Йдеться про те, що масштаб європейського ринку змушує транснаціональні компанії й навіть держави за його межами пристосовуватися до європейських стандартів, аби мати доступ до споживачів у ЄС. Іншими словами, правила, вироблені у Брюсселі, «експортуються» у світ без прямого примусу, через економічну доцільність та потребу дотримання умов торгівлі.

Слід додати, що AI Act не запроваджується одразу, а передбачає поступове набрання чинності окремими положеннями, розтягнуте у часі до кількох років. Такий підхід має важливий наслідок: він надає бізнесу, науковим установам та органам влади необхідний перехідний період для адаптації. Це зменшує ризик «правового шоку», коли учасники ринку не встигають перебудувати свої процеси під нові вимоги, що могло б призвести до масових порушень. Водночас у тексті акту закладено механізм перегляду та уточнення його положень у майбутньому. Переконані, що це принципово важливо у сфері, де інновації розвиваються швидше, ніж будь-яка норма права. Тобто, AI Act створює правову рамку, що здатна еволюціонувати разом із самою технологією. Завдяки механізмам оновлення законодавець залишає можливість швидко інтегрувати нові запити без необхідності повної кодифікації заново.

Проте, зміст AI Act не залишився поза критикою. В академічних колах ризик-орієнтована модель дедалі частіше розглядається як джерело нових проблем та суперечностей, які можуть ускладнити правозастосування і поставити під сумнів ефективність

всього регламенту. Зокрема, К.Новеллі та Ф.Касоларі критикують те, що у тексті AI Act категорія «високого ризику» фактично визначається через перелік сфер застосування, закріплений у Додатку III (освіта, працевлаштування, міграція, правосуддя, правоохоронна діяльність тощо) [3]. Така концепція, на думку дослідників, є статичною і формальною: ризик подається у вигляді «рівня», але цей рівень насправді «прив'язаний» до галузей, а не обставин використання.

Унаслідок цього виникає дисбаланс. Наприклад, алгоритм для аналізу резюме у сфері найму автоматично підпадає під категорію високого ризику, навіть якщо його функціонал обмежується елементарною фільтрацією ключових слів і він не здатний завдати значної шкоди. Натомість генеративна модель, яка масово поширює дезінформацію у соціальних мережах, формально не підпадає під перелік високоризикових сфер, хоча потенційна шкода від її використання може бути суттєвою.

Суть пропозиції авторів полягає в тому, що ризик слід визначати не за сферою, а виходячи із конкретного сценарію застосування системи штучного інтелекту. Для цього вони запозичують модель із кліматичної політики, де ризик складається із чотирьох взаємопов'язаних чинників: небезпеки (hazard), впливу (exposure), вразливості (vulnerability) та реакції (response):

– «Небезпека» означає технічні чи соціотехнічні проблеми, наприклад, непрозорість алгоритмів чи упередженість даних.
– «Вплив» визначає, які права та цінності можуть постраждати — здоров'я, приватність, рівність тощо.
– «Вразливість» описує, наскільки чутливими є окремі групи до негативних наслідків, що може залежати від віку, статі чи соціально-економічного становища.
– «Реакція» охоплює наявні правові та технічні механізми стримування ризику — такі як вимоги GDPR, стандарти якості даних або незалежні аудити.

Модель, яку пропонують К.Новеллі та Ф.Касоларі, можемо проаналізувати на прикладі великих мовних моделей. Їхня небезпека полягає в непрозорості алгоритмів та якості даних; вплив проявляється у загрозах приватності й авторському праві; вразливість — у підвищеній чутливості окремих соціальних груп до дискримінації; а реакція виражається в можливих технічних і правових запобіжниках, які можуть обмежити шкоду. Саме завдяки такому сценарному підходу одна й та сама технологія може бути віднесена до різних груп ризику. Наприклад, вона буде майже безпечною, коли використовується у сфері розваг, але стане високоризиковою у правосудді чи медицині, де потенційна шкода значно більша.

І. Куше підкреслює, що AI Act вибудуваний навколо фундаментальних прав, які визначаються як головний критерій для ідентифікації потенційної шкоди від використання штучного інтелекту [4]. Такий прийом, на перший погляд, видається придатним, адже фундаментальні права сприймаються як універсальний орієнтир для правової системи. Однак, саме ця риса породжує купу проблем.

У праві існує різниця між:

– Нормами-правилами («якщо-то»): наприклад, якщо водій перевищив швидкість у недозволеному місці — штраф. Це чітка, перевірювана конструкція.
– Нормами-принципами, до яких належать фундаментальні права (право на гідність, свободу вираження поглядів тощо). Вони не дають готового алгоритму поведінки, а діють як ціннісні орієнтири, що потребують тлумачення і балансування у кожному конкретному випадку.

AI Act намагається збудувати систему, де ризики визначаються як «загроза фундаментальним правам», а системи класифікуються за ступенем ризику. Але, зауважимо, якщо критерієм виступає настільки абстрактна категорія як фундаментальні права, тоді виходить, що класифікація не може бути об'єктивною. Більш того, вона завжди ситуативна й політична, бо залежить від того, як у конкретний момент інтерпретують значення цих прав.

Документ обіцяє «юридичну визначеність» для компаній і громадян: тобто, створити стабільні правила, які дозволяють передбачати, що дозволено, а що ні. Але виходить навпаки — використання фундаментальних прав як критерію ризику визнає, що майбутнє — ще більш непевне, бо саме ті права, які мали гарантувати стабільність, тепер подаються як вразливі перед системами штучного інтелекту.

Б. Кабрера підкреслює, що попри офіційне ухвалення AI Act, низка юристів і представників бізнесу висловлюють серйозні застереження щодо його впливу на інноваційність та конкурентоспроможність Європи [5]. У звіті Amazon Web Services (червень 2025 року) наведено емпіричні дані, що ілюструють масштаб фінансового та організаційного навантаження, спричиненого набуттям чинності Європейського AI Act. Згідно з результатами дослідження [6], приблизно 40% сукупних IT-бюджетів європейських компаній витрачається на забезпечення регуляторної відповідності, що свідчить про високий рівень витрат, обумовлених новим нормативним середовищем. Крім того, 68% опитаних підприємств повідомили про труднощі з інтерпретацією власних обов'язків у межах AI Act, що вказує на дефіцит чіткості законодавчих приписів.

Додатково у звіті зазначено, що компанії, які відчувають найбільшу невизначеність щодо правових вимог, планують зменшити інвестиції у впровадження штучного інтелекту в середньому на 28% упродовж наступного року, що підкреслює потенційну стримувальну дію регулювання на інноваційні процеси. Це, на нашу думку, наближує AI Act до категорії норм із «охолоджувальним ефектом» (chilling effect), які не забороняють прямо, але спонукають

бізнес уникати ризиків, зменшуючи активність у стратегічно важливих секторах.

У липні 2025 року керівники двох найбільших двох найбільших німецьких технологічних корпорацій — Роланд Бусч (CEO Siemens) та Крістіан Клейн (CEO SAP) — публічно закликали Європейський Союз до перегляду регуляторної архітектури у сфері штучного інтелекту. Поєднання AI Act та Data Act вони охарактеризували як «токсичне для розвитку цифрових бізнес-моделей» [7], підкресливши, що ключовим бар'єром для інновацій стає не брак інфраструктури чи обчислювальних ресурсів, а зарегульованість обігу даних. Чинні правові режими створюють надмірні обмеження щодо їхнього використання, що істотно ускладнює запуск і масштабування інноваційних проектів.

Рішення нідерландської компанії Bird, однієї із провідних європейських платформ у сфер хмарних комунікацій, перенести більшість своїх операцій за межі ЄС стало показовим сигналом для всього європейського бізнес-середовища. Генеральний директор Роберт Віс публічно заявив, що Союз «не створює умов для інновацій в епоху штучного інтелекту», а чинні та нові нормативні акти «блокують справжні інновації в умовах глобальної економіки, яка надзвичайно швидко рухається у напрямку ШІ». У результаті компанія оголосила про відкриття нових операційних центрів у США, ОАЕ та Сінгапурі, залишивши при цьому лише обмежену присутність в ЄС — офіс у Литві та податкову базу в Нідерландах [8].

Приклад Bird підтверджує, що регулювання у сфері ШІ в ЄС може мати відчутний екстериторіальний ефект, стимулюючи відтік бізнесів до країн із гнучкішими підходами. Це створює парадокс: Європейський Союз прагне стати світовим стандартотворцем у сфері AI, але водночас може втратити частину власної інноваційної екосистеми.

Н. де Сілва приділяє особливу увагу дефініції «системи штучного інтелекту», яка в AI Act, на його думку, подана занадто широко. Документ відтворює оновлене визначення Організації економічного співробітництва та розвитку, відповідно до якого штучний інтелект — це «машинна система, здатна працювати з різним рівнем автономності, виявляти адаптивність після впровадження та, для досягнення явних чи неявних цілей, здійснювати логічні висновки на основі вхідних даних, щоб генерувати вихід — прогнози, контент, рекомендації чи рішення, що можуть впливати на фізичне або віртуальне середовище» [9]. На перший погляд, це визначення охоплює все коло сучасних ШІ-рішень. Однак, як підкреслює дослідник, воно майже збігається із самим поняттям «програмного забезпечення» і лише умовно відрізняється згадкою про «деякий рівень автономності» і «здатність до висновків».

Проблема полягає у тому, що така конструкція не дає чіткої межі між складними адаптивними системами і традиційними програмними продуктами. У преамбулі (recital 12) законодавець намагається виправдати цю широту, зазначаючи, що під визначення повинні підпадати лише ті системи, які здатні до самостійного виведення нових даних та рішень. Проте сам текст статті сформульований так, що у випадку сумніву будь-яку систему слід кваліфікувати як штучний інтелект.

Звідси, якщо кожен алгоритм чи автоматизація можуть бути розцінені як ШІ, це не тільки ускладнює правозастосування, а й створює ризик надмірного тиску на інновації, особливо для малих компаній. Отже, доходимо висновку, що такий підхід підриває одну із ключових цілей AI Act — створити збалансоване поле відповідального розвитку технологій — адже він поширює суворі вимоги й на ті рішення, які за своєю природою не потребують жорсткого нагляду.

Порівняльно-правовий аналіз норм AI Act та українського законодавства у сфері інтелектуальної власності й цифрового права виявляє серйозні труднощі для його прямої імплементації. Європейський акт створювався для гармонізації з ринком ЄС, і його логіка передбачає взаємодію з уже розвиненою системою цифрових сервісів, стандартів і незалежних регуляторів. В Україні таких інституційних передумов немає. Запровадження жорстких вимог у відриві від цього контексту може призвести до формального дублювання норм без реальної спроможності їх виконання.

Окрім того, ЄС спирається на уніфіковане право внутрішнього ринку, де ризик-орієнтований підхід до ШІ виправданий зрілістю правових механізмів. В Україні ж цифрове право перебуває на етапі становлення, чимало базових дефініцій ще не закріплені у законодавстві («high-risk systems», «conformity assessment», «notified bodies») створюватиме колізії з чинним законодавством і суперечливе тлумачення.

Наголосимо, що AI Act розроблявся для умов європейського ринку, де діють великі технологічні корпорації й усталені стандарти сертифікації. Український IT-сектор орієнтований на гнучкі практики, стартапи та експорт послуг. Якщо просто перенести обтяжливі вимоги AI Act (наприклад, щодо маркування чи аудиту), це може задушити інновації та змусити бізнес працювати виключно «в тіні» або переносити юрисдикцію.

У ЄС положення AI Act інтегруються в уже існуючі масиви acquis communautaire, де авторське право, захист даних, споживче право та технічні регламенти давно функціонують як єдина система. В Україні ж судова практика щодо цифрових технологій фрагментарна й часто суперечлива. Тому навіть правильно виписані норми AI Act втратили б ефективність без напрацьованої доктрини їх застосування.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Для глобального правового дискурсу AI Act

виступає подвійним сигналом. З одного боку, він демонструє, що регулювання може бути гнучким і багаторівневим, здатним балансувати між інноваціями та соціальними гарантіями. З іншого — він виявляє межі правового інструментарію, коли надмірна широта понять і складність механізмів породжують колізії й невизначеність. Тобто, ЄС не лише задає стандарти, а й показує, яких помилок варто уникати наступним поколінням правників.

Українські законотворці, розробляючи власні норми, мають шанс піти далі — не лише адаптувати європейські стандарти, а й створити власну модель, яка врахує специфіку молодого, динамічного ІТ-сектору, реалії воєнного часу та стратегічний курс на інтеграцію до Європи. AI Act виступає орієнтиром, з якого можна почерпнути структурні рішення, підходи до ризиків та практику балансування між інноваціями і суспільними гарантіями.

Література

1. Regulation (EU) 2024/1689 of the European Parliament and of the Council of 13 June 2024 laying down harmonised rules on Artificial Intelligence (Artificial Intelligence Act). *Official Journal of the European Union*. L 202, 12.07.2024. URL: https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2024/1689/oj (дата звернення: 22.08.2025).

2. Bradford A. The Brussels Effect. *Northwestern University Law Review.* 2012. Vol. 107, № 1. P. 1–68.

3. Novelli C., Casolari F., Rotolo A., Taddeo M., Floridi L. Taking AI risks seriously: a new assessment model for the AI Act. *AI & Society*. 2024. Vol. 39. pp. 2493–2497.

4. Kusche I. Possible harms of artificial intelligence and the EU AI act: fundamental rights and risk. *Journal of Risk Research*. 2024. Published online: 11 May 2024.

5. Cabrera B., Luiz L., Teixeira J. The Artificial Intelligence Act: Insights regarding its application and implications. *Procedia Computer Science*. 2025. Vol. 256. P. 230–237.

6. Duffer S., Hallinan P. Building trust in AI: The AWS approach to the EU AI Act. 19.06.2025. *Amazon Web Services.* URL: https://aws.amazon.com/blogs/machine-learning/building-trust-in-ai-the-aws-approach-to-the-eu-ai-act (дата звернення: 21.08.2025).

7. Siemens, SAP. Siemens and SAP call for EU to revise its AI regulations — FAZ, *Reuters.* 13.07.2025. URL: https://www.reuters.com/technology/siemens-sap-call-eu-revise-its-ai-regulations-faz-2025-07-13/ (дата звернення: 23.08.2025).

8. Reuters. Dutch software firm Bird to leave Europe due to onerous regulations in AI era, says CEO. 24.02.2025. URL: https://www.reuters.com/technology/dutch-software-firm-bird-leave-europe-due-onerous-regulations-ai-era-says-ceo-2025-02-24/ (дата звернення: 23.08.2025).

9. Sousa e Silva, N. The Artificial Intelligence Act: Critical Overview. *SSRN Electronic Journal*. 2024. P. 36.

References

1. Regulation (EU) 2024/1689 of the European Parliament and of the Council of 13 June 2024 laying down harmonized rules on Artificial Intelligence (Artificial Intelligence Act). Official Journal of the European Union. L 202, 12.07.2024. Access mode: https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2024/1689/oj (access date: 22.08.2025).

2. Bradford A. The Brussels Effect. Northwestern University Law Review. 2012. Vol. 107, No. 1. P. 1–68.

3. Novelli C., Casolari F., Rotolo A., Taddeo M., Floridi L. Taking AI risks seriously: a new assessment model for the AI Act. AI & Society. 2024. Vol. 39. pp. 2493–2497.

4. Kusche I. Possible harms of artificial intelligence and the EU AI act: fundamental rights and risk. Journal of Risk Research, 2024. Published online: 11 May 2024.

5. Cabrera B., Luiz L., Teixeira J. The Artificial Intelligence Act: Insights regarding its application and implications. Procedia Computer Science. 2025. Vol. 256. P. 230–237.

6. Duffer S., Hallinan P. Building trust in AI: The AWS approach to the EU AI Act. 19.06.2025. Amazon Web Services. Access mode: https://aws.amazon.com/blogs/machine-learning/building-trust-in-ai-the-aws-approach-to-the-eu-ai-act (access date: 21.08.2025).

7. Siemens, SAP. Siemens and SAP call for EU to revise its AI regulations — FAZ. Reuters. 13.07.2025. Access mode: https://www.reuters.com/technology/siemens-sap-call-eu-revise-its-ai-regulations-faz-2025-07-13/ (access date: 23.08.2025).

8. Reuters. Dutch software firm Bird to leave Europe due to onerous regulations in AI era, says CEO. 24.02.2025. Access mode: https://www.reuters.com/technology/dutch-software-firm-bird-leave-europe-due-onerous-regulations-ai-era-says-ceo-2025-02-24/ (access date: 23.08.2025).

9. Sousa e Silva, N. The Artificial Intelligence Act: Critical Overview. SSRN Electronic Journal, 2024. P. 36.